

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.10.1975, sp. zn. 4 Cz 68/75, ECLI:CZ:NS:1975:4.CZ.68.1975.1

Číslo: 56/1977

Právní věta: Porosty vysázené na pozemcích nemají obvykle povahu samostatných věcí /1/ a nemohou být předmětem dědictví po zůstaviteli, který nebyl vlastníkem pozemku. Do aktiv dědictví nelze v takovém případě zařadit ani rozdíl v ceně (hodnotě) pozemku daný způsobem obdělávání ze strany zůstavitele (např. hodnotu vinohradu založeného na pozemku), nýbrž jen případný nárok na náhradu nákladů vynaložených zůstavitelem na pozemek patřící jinému občanu (organizaci).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 10.10.1975

Spisová značka: 4 Cz 68/75

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Porosty, Věc

Předpisy: 95/1963 Sb. § 34 40/1964 Sb. § 120
§ 460

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 56/1977 sb. rozh.

Porosty vysázené na pozemcích nemají obvykle povahu samostatných věcí 1) a nemohou být předmětem dědictví po zůstaviteli, který nebyl vlastníkem pozemku. Do aktiv dědictví nelze v takovém případě zařadit ani rozdíl v ceně (hodnotě) pozemku daný způsobem obdělávání ze strany zůstavitele (např. hodnotu vinohradu založeného na pozemku), nýbrž jen případný nárok na náhradu nákladů vynaložených zůstavitelem na pozemek patřící jinému občanu (organizaci).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 10. 10. 1975, [4 Cz 68/75](#))

V řízení o dědictví po zůstavitelce H. D., která zemřela 6. 7. 1973, bylo v protokolu o předběžném šetření mezi nemovitým majetkem zůstavitelky uvedeno, že zůstavitelka jako členka jednotného zemědělského družstva měla v užívání záhumenek o výměře 0,50 ha, z toho vinici o výměře 10 arů na pozemku parc. č. 3064 ve V. o výměře 500 m² s 298 keři, vysázenými v roce 1965, a na pozemku č. parc. 3090 v téže obci s 294 keři, vysázenými v roce 1970. Z výpisu z evidence nemovitostí ani z jiných listin nevyplývalo, že by některý z těchto pozemků byl ve vlastnictví zůstavitelky.

Státní notářství v Břeclavi zařadilo do aktiv dědictví „hodnotu vinohradu vysázeného na cizím pozemku“, a to částkou 10 000 Kčs. Na podkladě sestaveného soupisu vydalo pak státní notářství rozhodnutí podle ustanovení § 37 odst. 1 not. ř., po jehož právní moci vyhlásilo také rozhodnutí o schválení dohody dědiců o vypořádání dědictví. Podle této dědické dohody synové zůstavitelky A. D. a V. D. převzali vysázenou révu do podílového spoluvlastnictví, zatímco ostatní majetek převzal syn J. D., jenž měl prvním dvěma dědicům vyplatit podíly po 5000 Kčs na hotovosti. Také toto rozhodnutí nabylo právní moci, a proto státní notářství vydalo i rozhodnutí, jímž potvrdilo nabytí dědictví podle schválené dohody dědiců, kterou se vypořádali mezi sebou o dědictví.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedenými rozhodnutími státního notářství byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Jestliže pozemky, na nichž byla založena vinice, nebyly vlastnictvím zůstavitelky, nemohou být předmětem dědění po ní.

Keře vinné révy vysázené na těchto pozemcích jsou ve smyslu ustanovení § 120 o. z. obvykle pouze součástí pozemků; tyto keře nemohly být tedy samostatným předmětem dědění.

Proto do aktiv dědictví nemohlo státní notářství zařadit ani cenu příslušných dílů cizích pozemků, ani cenu vinných keřů tvořících součást pozemku. Do aktiv dědictví bylo možno zařadit případný nárok na náhradu nákladů vynaložených zůstavitelkou na založení vinice, případně další náklady na její udržování, tedy nárok ze závazku proti vlastníku pozemku, případně proti osobě, která má k pozemku oprávnění, z něhož by takový závazek rovněž vyplýval.

Dohodu dědiců, podle níž dva synové zůstavitelky převzali jako dědici zůstavitelky vinohrad, který vůbec nemohl být předmětem aktiv dědictví, státní notářství nemělo proto schválit, protože je v rozporu se zákonem, a nemohlo ani podle ní potvrdit nabytí dědictví.

Z uvedeného tedy vyplývá, že rozhodnutími státního notářství o obecné ceně a čisté hodnotě dědictví, o schválení dědické dohody a o potvrzení nabytí dědictví byl porušen zákon v ustanoveních § 34, § 37 a § 39 odst. 2 not. ř. v souvislosti s ustanoveními § 120 a § 460 o. z.

1) Viz usnesení pléna bývalého Nejvyššího soudu uveřejněné pod V/1967 Sbírkou rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR (str. 522). Ohledně porostů na pozemcích sdružených ke společnému hospodaření v JZD viz ovšem § 37 odst. 4 zákona č. 122/1975 Sb. a obdobně i § 2 odst. 3 zákona č. 123/1975 Sb. ohledně porostů na zemědělské půdě užívané socialistickou organizací k zajištění výroby.